

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MONTERO, ROSA

Stăpîn iubit / Rosa Montero; trad.: Gabriela Grigorescu
București: RAO International Publishing Company, 2006

ISBN (10) 973-576-878-X ISBN (13) 978-973-576-878-2

I. Grigorescu, Gabriela (trad.)

821.134.2-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

ROSA MONTERO
Amado amo
© Rosa Montero, 1988

Traducere din limba spaniolă
GABRIELA GRIGORESCU

© RAO International Publishing Company, 2005
pentru versiunea în limba română

Tiparul executat de
ALFÖLDI NYOMDA AG
Debrecen, Ungaria

aprilie 2006

ISBN (10) 973-576-878-X
ISBN (13) 978-973-576-878-2

Cînd intră în parcare subterană aproape se ciocni de partea din spate a unei mașini roșii. Celălalt șofer scoase capul pe geam: păr rar, obraji moi și înroșiți, ochi umflați. Scuze, omule, dar un crețin mi-a ocupat locul. Era Matías. César merse puțin în marșarier pentru a-i ușura manevra, și mașina roșie dădu în spate huruind, derapînd și zgîriindu-se pe o parte de una din coloanele de beton. Matías se dădu jos furios: Fir-ar al dracului, îmi bag picioarele, asta e culmea. Mormăia blesteme jumătate pentru el, jumătate pentru César; și, de asemenea, pentru aripa lovită a mașinii, dar mai ales pentru paznicul parcării, care venea acum către ei îmbrăcat într-o salopetă unsuroasă: încet, foarte încet, de parcă voia să-i dea timp lui Matías să termine blestemele; sau poate pur și simplu pentru a enerva. Că cine a fost imbecilul care și-a pus mașina pe locul meu. Tipul se scărpină în bărbie, dădu din umeri: Astea sînt ordinele, eu nu știu nimic. Ordinele? Ce ordine? Mi-au spus că de azi locul ăsta e al domnului Martínez, răspunse malițios celălalt, scuipînd din cînd în cînd un firicel invizibil de ceva, de parcă avea pe limbă un fir de tutun pe care nu-l terminase de dat afară. Matías deschise gura, o închise. Și César se gîndi: E terminat. Cine a ordonat asta? întrebă muribundul cu voce aspră. Domnul Pibu, spuse paznicul, eu nu știu nimic. Pittbourg, directorul adjunct. Matías clipi, înghiți zgomotos salivă, se întoarse, începu să meargă spre ieșire cu pași de orb. César îi dădu paznicului cheile mașinii

și alergă după colegul lui. Sub roșeața obrazilor, Matías părea translucid de livid; vinișoarele movulii de pe nas păreau harta unui bazin hidrografic. Nu-ți face griji, Matías, începu César. Și imediat își dădu seama că Matías era atât de preocupat, încât fraza părea brutală: era ca și cum ai fi vorbit de funie în casa spînzuratului. Nu te supăra, Matías, rectifică atunci, pentru că supărarea era întotdeauna o emoție mai demnă, furia era un atribut al zeilor. Hai, omule, Matías, nu te supăra, și mie mi-au luat locul de parcare acum câteva luni, nu trebuie să reacționezi așa. Nu? șuieră Matías, aruncându-i o privire rapidă cu coada ochiului. Nu, omule, știi că mereu au fost probleme cu garajul pentru că nu sînt locuri suficiente, eu acum îi dau cheile paznicului și treaba lui, chiar e mai comod. Asta spunea César, mincinos și mărinosos.

Pentru că César nu spunea că în cazul lui era diferit, că de fapt lui nimeni nu-i luase blestematul de loc. César nu avea orar fix, era unul dintre starurile Casei, avea o situație privilegiată. Și însuși Morton îi spusese într-o zi: Nu te deranjează dacă folosește altcineva locul de parcare, nu? Cum tu vii atât de puțin pe-aici, e păcat să pierdem spațiul așa... Matías se opriase lângă poarta de ieșire, căutînd stîngaci prin buzunare, scoțînd o batistă foarte șifonată cu care să-și șteargă sudoarea rece. Dintr-o mișcare își dădu pe spate puținul păr gras. Apoi se întoarse către paznic, care se afla la capătul nivelului, acolo departe: O să vorbesc cu Pittbourg, asta n-o să rămînă așa! strigă, scuipînd stropi de salivă și bucăți de orgoliu. Și bărbatul în salopetă ridică din umeri, disprețuitor.

Sincer îți spun, fără loc e mult mai comod, îi dai cheile paznicului și apoi la sfîrșitul lunii îi dai un bacșiș, insista César în timp ce urcau scările, plin de generozitate și putere. În realitate era de așteptat, își spuse: cum de nu căzuse înainte. Era o săptămînă de cînd auzea vorbindu-se de Matías, întîmplător. Și César învățase că viața companiilor era plină de întîmplări de acest fel. Într-o bună zi, câteva persoane păreau să descopere

subit și ca printr-o coincidență gravele defecte ale lui Cutărică; defecte care, peste noapte, se transformau în subiectul preferat al Casei. Dar cel mai curios era că, la puține zile de la aceste spasme bîrfitoare, Cutărică era iremediabil degradat, sau încolțit, sau chiar demis. Sau își pierdea locul de parcare, precum săracul Matías. Acum César își amintea de cel puțin două sau trei persoane pe care le auzise criticîndu-l pe Matías în ultima săptămînă, și asta fără să facă un efort prea mare de memorie. Să vedem. Bineînțeles, unul a fost Miguel: Cum, nu știți ultima bîrfă despre Matías? spunea în timp ce mîncă aperitivul, deși, din cîte știa César, niciodată nu se spusese că ar fi fost o penultimă, nici o antepenultimă, nici măcar o primă. Apoi a fost Quesada, bineînțeles, la reuniunea pentru pregătirea campaniei Ford; și pe César deja îl surprinsese faptul că Matías nu era prezent. În acea zi, la sfîrșitul ședinței, Quesada vorbise ca din întîmplare despre alcoolismul lui Matías și despre niște limite de nedepășit care din cîte se pare fuseseră depășite. Morton dădea din cap grav, desenînd pe o hîrtie triunghiuri cu penița lui Montblanc. Și atunci Nacho, o, da, acum își amintea, Nacho luase mărturia de la Quesada și adăugase unul dintre comentariile sale ascuțite. Venin pur.

Chemară liftul. Lîngă el, Matías răsuflea din greu, poate din cauza efortului de a urca pe scări; își duse o mînă la piept, de parcă îl durea. Trebuie să mă las de fumat, glumi César în timp ce își aprindea o țigară. Și zici că tu îi dai cheile portarului? Da. Dar trebuie să vorbesc cu Pittbourg, insista Matías încăpățînat. Bietul nefericit, își spuse César. Într-un anumit fel își merita eșecul. Era acolo, lîngă el, cu ochi încetoșați și transpirînd ca un elev prost în fața profesorului. Nu era un tip rău; adică era atât de mediocru, încît îi fusese imposibil să fie foarte rău. Matías aparținea acelei categorii de oameni care făceau din companiile unde lucrau un proiect afectiv; și care vorbeau despre balanțele anuale ale firmei cu mai multă dragoste decît dacă ar fi vorbit despre rezultatele școlare ale propriilor copii. Matías era la fel

de vechi în companie ca el, intrase în agenție cu douăzeci de ani în urmă, când aceasta se numea Rumbo și era încă o mică afacere integral spaniolă. Apoi crescuse odată cu firma și, când agenția fusese preluată de Golden Line, Matías era deja la nivel directorial. Era unul dintre acei oameni slabi de umeri și fără orgoliu pe care succesul îi face sclavi până la un nivel abject de gratitudine. Și astfel, Matías fusese pentru Quesada un cerber fidel, un turnător leal: doar că turna nu pentru a crește pe plan personal, ci pentru mai marea glorie a agenției. În fine, conchise nemilos César, privindu-l cum mergea înaintea lui pe coridor, copleșit și deprimat: În fine, n-are decît să se supere.

În plus, nu încăpea nici un dubiu că toată treaba era ridicolă. Atita tragedie pentru un asemenea fleac, pentru niște metri pătrați de garaj. Fără îndoială că el, César, nu o luase așa în tragic. Sigur că tot ce se întimplase cu el era diferit. Cum tu vii atît de puțin pe aici, e păcat să pierdem spațiul așa, îi spusese Morton. Zimbînd. Dar era ceva în tonul lui care îi zgîriase urechea. Asta cu venitul atît de puțin e un reproș? răspunsese César cu jovialitate forțată. Morton îl bătuse pe spate prietenește; într-o zi o să-ți scuipi plămîinii de atîta fumat, comentase suav, strîmbînd din nas în fața țigării; și adăugase: Mi-au spus că pregătești o expoziție. Ce vrei să spui? întrebasese atunci César prea vehement. Ce vrei să spui? Și din fericire a reprimat ceea ce urma: Insinuezi poate că nu lucrez la agenție pentru că pictez. Dar chiar și așa, chiar și tăiată la jumătate, fusese o întrebare prea emoțională. Ce vreau să spun? Ești foarte sensibil, César; și ochii lui Morton erau un hâu albastru-închis. Scuze, simțise nevoia să spună; dar nu, nu pregătesc nici o expoziție, nu, nu pictez, sînt ani buni de cînd nu mai pot să pictez, gata, se pare că mi s-a terminat inspirația. Ochii lui Morton se făcuseră aproape negri și spusese doar atît: Văd. Și a fost ca și cum ar fi spus: De patru ani nu mai cîștigi nici un premiu, de trei nu mai faci nici o campanie așa cum trebuie, de doi nu mai vii cu nici o idee originală, de un an clienții nici nu mai întreabă de tine,

nu te cer, nu își amintesc de tine, te-au uitat. Deși poate că Morton nu voia să insinueze nimic din toate astea și bănuielele lui César erau doar produsul paranoiei lui. Pentru că în ultimul timp, trebuia să recunoască, César nu era bine. Era foarte nesigur. Trist. O problemă cu nervii.

Acum, bine, un moment. Un moment. Nu trebuia să-și piardă calmul. Pînă la urmă el nu era ca Matías. Nefericitul muribund Matías. Cadavru lucrător gătît cu cravată. El, César, în schimb, era cineva la Golden Line. Unul dintre tablourile lui era expus la Muzeul de Artă Contemporană. Numele lui apărea în cartea *Douăzeci de ani de publicitate*. El, César Miranda, era o stea. Poate în cădere, dar stea. Nu exista comparație posibilă între el și Matías. Acum se spunea că Matías era alcoolic, și fără îndoială era. Dar fusese de ani de zile, și nici nu se putea spune că agenția era un paradis al moderației. Miguel, de exemplu. Miguel bea cu nesăbuintă. Și în reputația lui Quesada își aveau locul niște beții colosale. Poate pe jumătate stinsă, dar stea.

Cu luni în urmă, cînd Golden Line s-a mutat în această clădire strălucitoare și modernă, Matías a adus-o într-o zi pe fiica lui arierată pentru a-i arăta Casa. Fetița avea treisprezece sau paisprezece ani și abia dacă i se observa tara; era grăsuță și sănătoasă, și cu alt tată ar fi putut să fie chiar frumoasă. Dar bătea din palme vesel tot timpul și din gurița ei mereu deschisă atirna fire de salivă. Matías a plimbat-o pe cele două etaje ale agenției, i-a arătat studioul de desen industrial, cu machete, prototipuri și aparate rare care păreau jucării; a dus-o în sala de proiecție și i-a dat cîteva anunțuri, și, în final, a dus-o în biroul lui: Aici lucrează tata.

Poate în agonie, dar stea.

Fetița chicotea și bătea din palme captivată, în timp ce secretarele îi dădeau bomboane scoase din sertare neîncăpătoare, iar directorii îi mîngiau distrat capul mongoloid. În general se poate spune că în acea împrejurare personalul s-a purtat foarte

amabil cu Matías; foarte respectuos chiar, deși încă de pe atunci bărbatul își începuse deja declinul. Și acum, scufundat definitiv sub linia de plutire, lui Matías îi luau peste noapte locul de parcare. Măcar asta, și-a zis César; trebuie măcar să evit să mă transform într-o ființă atât de jalnică.

Cînd deschise ochii, observă că lumina se lovea de partea cealaltă a jaluzelelor lăsate, împingîndu-le, s-ar putea spune forțîndu-le, străpungîndu-le cu razele celui soare care se filtra cu putere prin crăpături. Așa încît cu siguranță era foarte tîrziu, ziua era probabil la apogeu și Datoria bătea la geamul său cu glasul hotărît al luminii: Sus, leneșule, inutilele, vagabondule. César închise pleoapele și se întoarse în așternutul șifonat. Dimineata patul lui era un loc primitiv, un scut moale împotriva lumii, ultimul refugiu. Seara, în schimb, era o pistă de decolare către Dumnezeu știe ce locuri îndepărtate și neospitaliere. Nu mai dormise cum trebuie de o eternitate. Pentru a putea închide ochii în fața temerilor sale, trebuia să se îndoape cu pastile; și chiar și așa treceau ore pînă să adoarmă. De-asta se trezea atât de tîrziu dimineata; de-asta și pentru că nu găsea un motiv suficient de bun pentru a se ridica în picioare. César luă ceasul care stătea pe noptieră și îl puse sub una dintre densele și prăfoasele raze de soare: douăsprezece și un sfert. Se trînti din nou în pat. Dimineata îi scăpa printre degete. Avea atîtea lucruri de făcut că doar gîndindu-se la asta i se făcea rău. Să ia costumul gri de la curățătorie, dacă angajații nu îl distruseseră pînă acum, pentru că era acolo poate de jumătate de an; să-i anunțe pe instalatori să repare chiuveta de la bucătărie; să ducă mașina la service înainte să se strice definitiv; să-l sune pe agentul lui de la bancă, să arhiveze hîrtii și facturi, să-și înnoiască permisul de conducere, și o infinitate de astfel de lucruri. Asta fără să pună la socoteală

scrisorile strînse de cîteva luni, mesajele telefonice pe care robotul le înregistra automat și pe care el le ignora, prietenii pe care nu îi mai vedea pentru că nu găsea timp să-i sune. Toate, responsabilități foarte supărătoare în sine, dar care, amplificate de imensa întîrziere în execuție, ajunseseră să ia dimensiuni de coșmar. Și la asta trebuia adăugată și deprimarea de la muncă sau poate mai bine zis a nemuncii; necesitatea de a face la agenție ceva care să merite și neputința de a reuși; și acele pînze albe pe care nu era capabil să deseneze nimic. Of, of, of. César se simțea un vierme, și patul era coconul primitiv. Se uita la ceas: unu și cinci. Problema era că trecerea timpului nu-l transforma în fluture.

Închise ochii, obosit de atîta stat. Dacă ar avea un orar; dacă ar avea o obligație concretă; dacă ar putea crede în nevoia de a se supune unei anumite responsabilități: atunci i-ar fi ușor să se dea jos din pat, dimineața, și să-și înceapă zilele cu chef de a iniția și de a face ceva. Dar César își pierduse încrederea în micile rutine; și i se păreau absurde gesturile cotidiene care pentru alte persoane formau sensul vieții. De-asta se trezea mereu atît de tîrziu și, ceea ce era și mai rău, petrecea apoi ore întregi încercînd să se convingă să se ridice; să scape de acele așternuturi reci și puțin transpirate care îl îmbrățișau așa cum îmbrățișează o amantă geloasă: dulce, dar asfixiant. O cafea, o cafea și o țigară. Unu și douăzeci și cinci. Poate merita să se ridice pentru a bea o cafea și să fumeze prima țigară de dimineață. În penumbra camerei reverberau zgomotele diurne atît de cunoscute ale vecinilor; tocurile doamnei de sus la întoarcerea de la cumpărături; zgomotul violent de uși deschise și închise de copiii din vecinătate, care se întorceau de la școală flămînzi, și certăreți, și pisălogi; radioul vechi al pensionarului surd. Niciodată nu-și propusese serios, dar adevărul e că, acum, uneori, îi părea rău că nu avea copii. Se imagină trezindu-se vesel la opt dimineața pentru a-și duce copiii la școală: era o imagine caldă și reconfortantă. Bineînțeles că starea paternofilială ar aduce și alte

obligații, mai puțin plăcute: rutina conviețuirii familiale; uitatul la televizor în fiecare seară; și simbetetele, cînd venea dădaca, cina la restaurant împreună cu o altă pereche. Dacă s-ar putea, un coleg de serviciu, aflat și pe o pantă ascendentă în cadrul companiei. Sau chiar cu Quesada și soția lui; o frumoasă cină în patru cu Quesada. Odată cu trecerea timpului și după cîteva vizite la restaurantele la modă, César îl putea invita pe Quesada la el acasă. Directorul adjunct ar veni cu o sticlă de Rioja și ar mîngîia capul blond al fiului său, fiul lui César; Quesada ar mîngîia obrajii copilului cu mîna sa de căpcăun, încă unsuroasă de la alunele de la aperitiv, și totul ar fi cît se poate de decent și de natural.

Copiii, în fine, ar aduce și lipsa de libertate de mișcare; de a veni și de a pleca; de a călători; de a avea aventuri; chiar și de a munci, de a crea, de a picta cînd ar simți nevoia să o facă. Acum, bine: erau ani de cînd nu mai trăsese o linie, de cînd nu mai avusese o amărîtă de idee. La ce îi servea o libertate atît de sterilă? S-ar fi putut foarte bine dedica între timp creșterii unei duzini de tînci. Dar asta era un raționament și el absurd: De unde și pînă unde se gindea atît dacă ar fi fost mai bine să fi avut un copil? De parcă hotărîrea ar fi depins de el. Nici o femeie nu a vrut să se lase însărcinată cu sămînta lui. Cel puțin din cîte știa el. César se afundă mai tare în așternut, simțindu-se mic și lovit de soartă. Dictatura feminină maternală: ce putere abuzivă și respingătoare. Uită-te la ele, decizînd în mod tiranic de la cine voiau să aibă copii și pe cine condamnau la sterilitate eternă. Femei: stăpîne ale singelui, făcătoare de trup, regine nemiloase ale vieții. Nu putea să le ierte niciodată femeilor puterea de a fi mame. Două și un sfert. Intenționa să treacă pe la agenție, dar acum nu mai avea timp să se ducă înainte de prînz. Două și douăzeci: o cafea și o țigară. Sus. Rămase puțin așezat pe marginea patului, simțind frigul pardoselii cu picioarele desculțe, și-și privi părul: începuseră să-i iasă fire albe. Mai ales o țigară. În marea majoritatea zilelor se ridica doar împins de nevoia de